No. 468.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 4,50; voor de buitensteden *f* 5,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 28 OCTOBER.

AGENTEN.
Te 's Hage, Gebr. J. & H. v. LANGENHUYSEN.
Te Rotterdam, J. A. VAN BELLE.

Advertentiën van Zes regels of daar beneden worden tegen *f.* 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 18 cents per regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

STATISTIEK

71° LIJST.

Gewestelijke Zaken.

TWEEDE GEDEELTE.

POSTERIJEN.

NOORD-HOLLAND.

Directeurs	J. W. Hachmeester Eekhout.	P
	L. J. H. Scheltus van Kampferbeke.	P
	J. C. Weijers.	P
	A. Donker.	P
	G. Bruyn.	P
	J. M. baron van Boecop.	P
	J. J. A. Creyghton.	P
	N. Carbasius.	P
	C. Gernedier.	P
	B. P. W. Verweyde.	P
	W. ten Dam Ham.	P
	H. Carbasius.	P
	W. Nagel.	P
Controleur	C. Gerlings.	P
Hoofd-Comm.	C. Smit.	P
Commiesen	F. P. Martin.	P
	G. H. van der Linden.	P
	M. Hess.	P
	H. J. Becker.	P
	P. J. Noordbeek.	P
	Jhr. A. L. Rutgers van Rozenburg.	P
	J. D. Remmers.	P
	J. Schelte.	P
	P. E. van der Linden.	P
	J. C. Smitt.	P
	J. A. F. van der Marck.	K
	J. P. Hofstede.	P
	J. A. Hinsbeek.	P
	B. A. Janssen.	P
	J. J. Schultens Dozy.	P
	J. J. Bouhuys.	O
	W. H. Ribbius.	P
	G. Weits.	P
	D. G. J. baron van den Boetselaer.	P
	J. A. van Viegen.	P
Surnumerairs	G. Deketh.	P
	A. Gevers.	P

ZEELAND.

Directeurs	N. T. Muntendam.	P
	W. Hordijk, Dz.	P
	B. P. van Dalen.	P
	J. J. Steinbuch.	P
	J. D. A. Schouten.	P
	F. J. Jansen.	P
	C. Boom.	P
	J. J. van Leersum.	K
	J. van Nieuwkuyck.	K
Controleur	D. J. G. baron van Heeckeren van Brandenburg.	P
Commiesen	A. G. W. Graaf van Hogendorp.	P
	W. H. Muntendam.	P
	G. A. Queysen.	P
Surnumerairs	N. van Oosterzee.	P
	J. van Zandijk.	P

UTRECHT.

Directeurs	F. W. Selle.	P
	W. J. Steinbuch.	P
Commiesen	C. F. Volkman.	P
	Jhr. W. Mulert.	P
	G. J. Bosschart.	P
	B. H. Esser.	P
Surnumerairs	R. C. Ramaer.	P
	L. E. P. van Teylingen Thielen.	P
	D. Steinbuch.	P

AMSTERDAM, 27 October.

De keuzen der Staten-Generaal moeten worden geregeld naar het beginsel, dat het oogenblik vordert. Loijale uitvoering der grondwet, bezuiniging door vereenvoudiging, omwerking van het belastingstelsel, ziedaar drie beginselen, welke door de kandidaten voor de Eerste en Tweede Kamer behooren openlijk te zijn gehuldigd, alvorens zij aanspraak kunnen maken op de stemmen hunner medeburgers.

Loijale uitvoering der grondwet. Zij geeft regten en vrijheden, welke in het belang der openbare orde zullen worden geregeld. Dat zich daarom de stemgeregtigden wel verzekeren van de gezindheid der kandidaten, voor dat zij hunne stem uitbrengen, of zij, door dat belang der openbare orde geleid, niet begrijpen zullen de regten en vrijheid der grondwet zóó te regelen, dat daarvan geen gebruik kan worden gemaakt. Wij zeiden in een vorig artikel, dat de grondwet slechts een stuk papier is. Men loopt gevaar, zulks al spoedig te ondervinden, als men niet zijne voorzorgen neemt. De vorige grondwet heeft geleerd hoe lijdzaam zij zich liet plooijen tot allerlei willekeur en misbruik en onregt. Ook de nieuwe grondwet zal zich laten plooijen, wanneer de stemgeregtigde bevolking niet zorgt, dat zij buiten behandeling blijft der plooijers.

Bezuiniging door vereenvoudiging. Het heerschend systeem, dat ons als een ongeredderd erfdeel van Willem den Eersten's regering is overgebleven, behoort te worden afgebroken. Dat systeem had tot doel door vermenigvuldiging van posten zich vrienden te maken. Het behoeft geene opmerking dat de belangen der natie, daarbij geheel uit het oog verloren, dermate zijn miskend, dat het verraad aan 's lands welzijn gepleegd betaald werd door het geld der natie zelve. Het systeem is gevallen. Wij moeten dus mannen hebben, die het behoud niet hebben gediend tot versterking van dat verwonnen stelsel; omdat wel niemand minder geschikt kan zijn, om het gevallen stelsel weg te ruimen, dan zij zelven, die daaraan met hart en ziel waren verknocht.

Hervorming van ons financiëel stelsel. Het drukt bijna geheel op die klasse, die het minst dragen kan, en bemoeijelijkt en belemmert den handel, die toch de voornaamste bronader van onze welvaart is. Het financiëel stelsel is zoo lang behouden geworden, niet omdat het geoordeeld werd goed te zijn, weinigen toch verbeeldden zich, dat het deugdelijk was; maar onder voorwendsel, dat het nu eenmaal bestond, en de bevolking er aan gewoon was. Ook dit systeem is in de publieke opinie gevallen; gelijk noch de loyale uitvoering der Grondwet, noch de vereenvoudiging van de administratie gevoegelijk kan geschieden door mannen van het behoud, evenmin kan eene radicale hervorming van het financiëel van hen worden verwacht.

Men moet dus nemen mannen, welke niet alleen dat programma onderschrijven, maar waarvan men ook verwachten kan, dat zij het getrouw en loyaal zullen uit voeren; dat is, in den regel moet men nieuwe mannen kiezen, die zich als ordelijke hervormingsgezinden hebben doen kennen.

Men vinde daarin geene miskenning van de verdiensten van onderscheidene leden der huidige Kamer. Wij wenschen in de nieuwe Kamer te zien diegenen onder hen, wier parlementaire loopbaan waarborgen geeft, dat zij het programma van het oogenblik getrouw zullen blijven. Maar het moet een ieder duidelijk zijn, dat het daarvoor niet voldoende is met een goeden wil bezield te zijn; daartoe wordt doorzigt en veerkracht gevorderd. De Staat toch moet eene geheel nieuwe rigting krijgen. Hij moet gerukt worden uit de baan, die hij thans beloopt; en wij vragen het, kunnen zij voor die taak geschikt zijn, die zelven aan den ouden weg gewoon, zich niet gemakkelijk naar nieuwe inzigten, naar nieuwe gebruiken, lijnregt in strijd met de vorige, kunnen voegen.

Wij beschouwen het daarom wenschelijk, dat de overgroote meerderheid der Kamer worde vervangen door nieuwe leden; en slechts zij mogen worden ingekozen van wie geene vrees bestaan kan, dat zij door verouderde allures en behoeften den nieuwen toestand niet zullen bemoeijelijken.

INDEELING DER PROVINCIEN IN KIESDISTRICTEN.

GRONINGEN. *Vier Hoofd-Kiesdistricten.* 1ste Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Groningen, met een onderdistrict in Hoogezand. — 2de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Onderdendam, met de onderdistricten in Leens, Uskwert, Zuidhorn, Grijpskerk en de Leek. — 3de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Appingedam, met de onderdistricten in Loppersum, Uithuizen, Slochteren, Nieuwolde en Zuidbroek. — 4de Hoofd-kiesdistricten, hoofdplaats Winschoten, met de onderdistricten in Veendam, Oude Pekela, Wedde en Beerta.

VRIESLAND. *Vijf Hoofd-Kiesdistricten.* 1ste Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Leeuwarden, met de onderdistricten in Grouw, Menaldum en Bergum. — 2de Hoofdkiesdistrict, hoofdplaats Dockum, met de onderdistricten in Ferwerd, Holwerd, Metslawier, Rinsumageest, Kollum, Buitenpost. Nes en Schiermonnikoog. — 3de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Heerenveen, met de onderdistricten in Dragten, Beesterzwaag, Oldeberkoop, Wolvega en Oldeboorn. — 4de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Sneek, met de onderdistricten in Sloten, Balk, Workum, Hindelopen, Stavoren, Kondum, Lemmer, Langweer, Joure, Rauwerd en Wommels. — 5de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Franeker, met de onderdistricten in Harlingen, Bolsward, Sexbierum, St. Anna Porochie en Weidum.

NOORD-BRABAND. *Negen Hoofd-Kiesdistricten.* 1ste Hoofdkiesdistrict, hoofdplaats 's Hertogenbosch, met een onder-kiesdistrict. — 2de Hoofd-kiesdistrict, hooofdplaats Grave, met twee onder-kiesdistricten. — 3de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Tilburg, met een onder-kiesdistrict. — 4de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Heusden, met twee onder-kiesdistricten. — 5de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Helmond, met drie onder-kiesdistricten. — 6de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Eindhoven, met drie onder-kiesdistricten. — 7de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Breda, met een onder-kiesdistrict. — 8ste Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Zevenbergen, met een onder-kiesdistrict. — 9de Hoofd-kiesdistrict, hoofdplaats Bergen-op-Zoom, met een onder-kiesdistrict.

Bij Koninklijk besluit van den 23 jl., is benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Helmond, de heer R. T. Ribbius, thans controleur van 's Rijks belastingen aldaar.

De Algemeene Rekenkamer heeft bekend gemaakt, dat bij haar op nieuw overgebragt is voor eene som van *f* 1,900,000 aan ingetrokken muntbiljetten van *f* 100, *f* 10 en *f* 5, zoodat er thans voor een bedrag van *f* 24,189,000 aan muntbiljetten is ingetrokken.

Te rekenen van heden, zullen tot nadere aankondiging, de *Zaagmolens-Poort*, benevens de *Hekken* aan de voormalige *Raam-* en *Wetering-Poorten*, gedurende den geheelen nacht, tegen betaling van het Poortgeld, kunnen geopend worden.

Wij ontvangen heden per *Overland Mail* de Javaansche bladen tot 26 Aug. Zij behelzen weinig belangrijks.

Tot onze verwondering hebben wij daarbij de O. I. handelsberigten niet ontvangen. Wij weten niet waar aan dit toe te schrijven.

Volgens berigten, van de westkust van Sumatra ontvangen, is de oostpost te Singkel, in den morgen van 21 Junij 1848, omstreeks 4½ uur, door een zestigtal, met donderbuksen, klewangs en lansen gewapende roovers, (waarschijnlijk Atsjinesche vagebonden) overvallen. Begunstigd door zeer donker weder, was het hun gelukt met hunne sampangs de rivier op te varen, en aan het hoofd, bij de benting, te debarkeren, alvorens de schildwacht in het noorder bastion hen bemerkte. Nadat deze schildwacht had vuur gegeven, gelukte het een veertigtal der aanvallers, binnen de benting te dringen, welke zich meester van de poort maakten en die digt hielden. Uithoofde van de zware reparatiën, welke de kazerne en infirmerie moesten ondergaan, was een groot gedeelte der bezetting in eene tijdelijke kazerne buiten de sterkte gehuisvest. Blijkbaar hebben de aanvallers van deze omstandigheid kennis gedragen.

Twee dagen te voren waren echter de Europeanen, tot de bezetting behoorende, weder in de benting getrokken, welke, met de wachthebbenden, van uit de kazerne op de binnen gedrongene aanvallers begonnen te vuren.

Inmiddels werden de buiten gehuisveste militairen verzameld, en tegen de benting aangevoerd, met dat gevolg, dat de aanranders in allerijl over de borstwering sprongen, en, met achterlating van eene menigte dooden, naar hunne sampangs vlugtten en in zee staken.

Van het detachement hebben de fourier Popping en de inlandsche fuselier Noye Widjoyo het leven verloren, terwijl zeven militiens gewond zijn.

— Uit de residentie Bantam wordt berigt, dat aldaar nog bij voortduring aardbevingen worden gevoeld.

— Op den 1sten Augustus jl. had te Macasser de opening plaats van een gesticht, bestemd voor eene inrigting van vrouwelijke nijverheid.

De *Rhein. Volkshalle* deelt onder zijne nadere berigten het volgende gewigtige berigt mede: In den rijksdag is eene splitsing ontstaan; de linkerzijde heeft de stad verlaten, de regter heeft zich onder de bescherming geplaatst der vreemde gezanten. Op het gerucht dat de regterzijde zich om bescherming tot Jellachich had gewend, is bij het volk eene onbeschrijfelijke ontevredenheid gaande geraakt. Oproer in alle straten. Het gemeen plundert. Men ziet elk oogenblik het binnenrukken van vorst Windisch-Grätz te gemoet.

ROTTERDAM, 25 Oct. De heden afgeloopen tentoonstelling, door de afdeeling Rotterdam en omstreken der Hollandsche Maatschappij van Landbouw gegeven, heeft in alle opzigten aan de verwachting beantwoord. Zij is, behalve door de leden der maatschappij, door vele honderde belangstellenden, van allen rang en stand, bezocht. De maaltijd, gisteren gehouden, was van 212 couverts en zoowel door ijver voor het doel der Maatschappij als door gul verkeer gekenmerkt. Onder de uitgebragte feestdronken waren die op Z. M. den Koning, de Maatschappij, haar Hoofdbestuur, de afdeeling Rotterdam en het Bestuur daarvan, de heeren beoordeelaars, enz.

Voor ingezonden vee zijn prijzen toegekend aan A. van Dijk, te Zuidland, P. M. Hoek, te Wateringen, J. van Mannekus, te Soeterwoude, L. de Koning, te Rhoon, J. P. Kohler, te Rhoon, P. Keyzer, Pz., te Zevenhuizen, D. de Kok, te Voorburg, J. van Capelle, te Ouwerkerk, A. van Dijk, te Cappelle aan den IJssel, P. M. Hoek, te Wateringen, P. Ammerlaan, te Wateringen, A. van Duuren, te Papendrecht, C. Vonkers, te Rhoon, en G. G. Snellen, in den Zuidplaspolder.

Voor ingezonden schapen en varkens aan W. K. van Gennep, in den Zuidplaspolder, G. G. Snellen, in den Zuidplaspolder en M. A. Hoogerbruggen, in Beukelsdijk.

Voor de ingezonden boter en kaas aan A. Hoogendam, onder Schiebroek, J. Rodenburg Jz., te Vlaardinger-Ambacht en G. de Koning, te Broek.

Voor ingezonden granen aan F. Lagendijk te Ridderkerk, P. A. Pijnacker Hordijk te Naaldwijk, C. van Santen op het eiland Rozenburg, C. van Leeuwen te Bleiswijk, W. K. van Gennep te 's Hage, jhr. Mr. D. R. Gevers Deynoot te Loosduinen, D. Bos te Zevenhuizen en G. G. Snellen in den Zuidplaspolder.

Voor ingezonden erwten en boonen aan P. P. de Lijster te IJsselmonde, P. van Rossem te Loosduinen, Jhr. Mr. D. R. Gevers Deijnoot te Loosduinen, P. A. Pijnacker Hordijk te Naaldwijk, L. de Koning te Rhoon, M. Bos te Zevenhuizen, C. van Leeuwen te Bleiswijk en Jhr. Mr. A. van der Goes van Naters te Delft.

Voor ingezonden oliezaden, vlas en hennep aan F. Lagendijk te Ridderkerk, A. de Koning te Rhoon, C. van Leeuwen te Bleiswijk, J. Barendrecht Gz. te Barendrecht, J. Kleinjan te Strijen, P. Pols te Katendrecht en C. van den Heuvel te Molenaarsgraaf.

Voor ingezonden meekrap aan P. Keyzer te Zevenhuizen, J. Nieuwenhuyzen te Oude Tonge, J. Mijs in Flakkee en R. Krouwer te Oude Tonge.

Voor voedergewassen aan Jonkh. Mr. D. R. Gevers Deynoot te Loosduinen en P. Keyzer te Zevenhuizen.

Voor ingezonden modellen en werktuigen aan W. Jenken te Utrecht en Karreman te Overschie.

Voor ingezonden tuinvruchten, boomgewassen en riet aan A. Hartman te Loosduinen en J. van der Wel te Delft.

Voor acht maanden met maisplanten aan J. P. van Rossem, op Zandberg bij Naarden.

Bij weging en meting is bevonden dat de os (N°. 1 van den catalogus), die met den eersten prijs bekroond is en door H. van Dijk, te Zuidland was ingezonden, 1500 Ned. ponden weegt, de lengte heeft van 2 el 47 duim, van de borst tot het aarsbeen 2 el 23 duim; de dikte van 2 el 94 duim, en de hoogte van 1 el 63 duim. Deze os is aangekocht door Gebroeders Philipse en L. en J. Morisco, Mrs. vleeschhouwers te Hellevoetsluis.

Heden avond was de zaal der tentoonstelling, ten slotte, met gaz verlicht, en had ook toen nog talrijke bezoekers.

LEIDEN, 26 October. Bij de commissie belast met de regeling der loterij voor de armen der vereeniging van den H. Vincentius a Paulo, is dezer dage alhier ontvangen als geschenk voor dezelve, van wege H. K. H. de Prinses van Oranje, een metalen beeld op albasten voetstuk.

UTRECHT. 25 October. Alhier liggen 4 schepen geladen met ongeveer 4000 mudden Duitsche aardappelen, die verkocht worden tot *f* 2 à *f* 2,20. Er wordt nog meer aanvoer verwacht.

'S HERTOGENBOSCH, 24 Oct. Het is algemeen bekend, dat door gebrek aan uitwatering, duizende bunders gronds, wei- en hooiland, rondom deze stad, of zeer veel in waarde verminderd, of nagenoeg geheel van onwaarde geworden zijn, en dat duizende bunders wat hooger op gelegen bouwland, jaarlijks, of liever dikwerf, na bepoot of bezaaid te wezen, verloren gaan. Dit heeft aan vele ingezetenen alhier groote schade berokkend en een geheele streek, den zoogenaamden Maaskant, doen te niet gaan en dien van eene vruchtbare, welvarende streek tot een der armoedigste van Noord-Braband gemaakt. In vroegere jaren zijn er plannen beraamd; onlangs heeft zich de regering daarmede weder ernstig ingelaten en het werk is op het punt geweest van te gelukken. Intusschen bestaat er groote strijd tusschen de bovenpolders, dat is boven deze stad of oostwaarts, en de benedenpolders. Er bestaat een werkje van Mr. J. B. H. van de Mortel, netwelk over het graven van een kanaal van uitwatering en inundatie tusschen Grave en Geertruidenberg handelt. Dezer dagen is er een uitgekomen van den heer C. Schiffer, gewezen dijkgraaf van het Nieuwland van Altena, die heftig partij trekt voor de beneden-polders. Dit is zeker, dat de waterstaat al de bezwaren der beneden-polders voor gezocht verklaart, dat er duizende menschen en bunders land te redden waren; dat onze omstreken in een voortreffelijk weiland te herscheppen zijn; dat de verbouw daardoor zeer zou aanwinnen en dat, daardoor de heigronden, die aan de weilanden zouden aangrenzen, oneindig moeten aanwinnen voor de ontginning. Dat alles moest natuurlijk op de stad terugwerken; vee- en paardenmarkten en boterhandel zouden er voor ons uit volgen, met al het voordeel, hetwelk een welvarend omliggend land voor eene stad kan opleveren. (*N. R. C.*)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Donderdag 26 October.

In deze zitting is ontvangen eene missive van de Eerste Kamer, houdende kennisgeving, dat zij zich vereenigt heeft met het ontwerp van adres, in antwoord op de Troonrede, — Aangenomen voor kennisgeving.

De commissie der Kamer, belast om, met die der Eerste Kamer, het adres aan den Koning aan te bieden, heeft bij monde van den heer van Dam van Isselt verslag gedaan. De deputatie der beide Kamers heeft zich op de gebruikelijke wijze, naar het paleis begeven, en is tot den Koning met het gewoon ceremoniëel toegelaten. Na voorlezing van het Adres, heeft Z. M. daarop geantwoord:

Edelmogende Heeren:

„Ik ontvang het adres der Staten-Generaal met het meeste genoegen. Ik heb altijd prijs gesteld op de overeenstemming der denkwijze van de Vertegenwoordiging met de Mijne, maar ik doe zulks dubbel in omstandigheden als de tegenwoordige. Ik zeg U E. M. dank voor de voldoening welke Ik hierdoor ook thans smaak. Innig is mijn vertrouwen, dat, zoolang Vorst en Volk aldus de handen in een blijven slaan en niets beoogen dan hetgeen het heil van allen kan bevorderen, de zegen des Allerhoogsten niet nutteloos zal worden afgebeden."

Is ontvangen eene missive van Z. Exc. den tijdelijken minister van finantiën, waarbij wordt overgelegd de rekening der opbrengsten van de tollen van den Maastrichtsen steenweg. Drukken en ronddeelen en in handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren Storm, Mackay, Cost Jordens en Wichers.

De commissiën van rapporteurs zijn gereed hare algemeene verslagen uit te brengen over de ontwerpen van wet, 1° tot regeling van het fonds van consignatiën over 1841—47 en 2° tot voorziening in het te kort op de middelen tot dekking van de staatsbegrooting van 1848. Drukken en ronddeelen; de beraadslagingen over beide wetsontwerpen worden bepaald op morgen ochtend ten 11 ure. Daarna wordt de vergadering gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Oct. De zitting der nationale vergadering was gisteren zeer onstuimig. De heer Grandin heeft het ministerie geïnterpelleerd aangaande het toelaten van democratische en socialistische feestmalen; ook werd gesproken over de pogingen, die thans openbaar worden aangewend om aan Louis Napoleon het presidentschap te verzekeren. De prins was afwezig. Zijn neef Napoleon Bonaparte, zoon van Jerome beklom het spreekgestoelte en na hem de heer Clement Thomas die hem vroeg of het niet waar was, dat agenten in naam van hem of zijn neef Louis Napoleon, de departementen van Frankrijk afloopen den prins om het candidaatschap tot de waardigheid van president te verwerven. De heer Bonaparte protesteerde tegen die interpellatiën en eischte een orde van den dag waarin de heer Thomas zou beschuldigd worden van betamelijkheid te zijn te buiten gegaan. Na eene ongehoorde verwarring ging de vergadering tot de orde van den dag over.

Men zegt dat de heer Napoleon Bonaparte den heer Thomas tot een tweegevecht zou hebben uitgedaagd.

Interpellatien van den heer P. Leroux werden voorkomen door het voorlezen van het wetsontwerp betreffende de overvoering der gevonnisden van Junij naar Algiers.

Daarna is bijna zonder discussie aangenomen het ontwerp betreffende het privaat domein van de familie Orleans. Het onderzoek van het budget 1848 is tot morgen verschoven, uithoofde van de kabinetsverandering.

De heer Goudchaux, minister van finantiën blijft bij zijn besluit van aftreding. Men gelooft dat zijn opvolger zijn zal de heer Trouvé Chauvel, voormalig bankier te Mans, thans prefect van de Seine, in welke betrekking hij zou worden opgevolgd door den heer Recurt, voormalig minister van openbare werken. Het schijnt dat de benoeming van den heer Trouvé Chauvel niet met genoegen zal vernomen worden.

— Het schijnt, dat onderscheidene der voornaamste dagbladen van Parijs het kandidaatschap van den heer Louis Bonaparte zullen ondersteunen.

— Heden heeft de heer de Larochejacquelein een amendement voorgedragen over het wets-ontwerp betreffende de benoeming van den president. Dit amendement hield in, dat de benoeming van den president zou plaats hebben den 26 November, in plaats van den 10 December.

— Men zegt, dat aan de nationale vergadering het voorstel zal worden gedaan om eene commissie van 10 leden te benoemen, om, in overeenstemming met de regering maatregelen te nemen voor de keus van den president.

— Gisteren is aan de vertegenwoordigers het geheele ontwerp van constitutie rondgedeeld. Van den 15den Sept. tot den 23sten Oct. zijn 113 artikels aangenomen. Het laatste artikel bepaalt, dat na de stemming over de constitutie de organieke wetten zullen ontworpen worden.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft bepaald dat geene democratische maaltijden kunnen verboden worden, doch geene publieke ambtenaren mogen er deel aan nemen, en het publiek zal toegang moeten hebben tijdens het houden der redevoeringen, waarvan de commissaris van policie proces-verbaal opmaken en dat aan den procureur der republiek, des vereischt ter vervolging, moet opzenden.

ENGELAND.

LONDEN, 25 October. Eergisteren avond zijn nog zeven honderd fransche nationale gardes van wapenen alhier aangekomen; gisteren kwamen er nog vijf honderd. Men ziet hen thans in de hoofdstraten of op de voornaamste pleinen der stad.

— De *Globe* meldt dat in deze stad, ten gevolge der dezer dagen plaats gehad hebbende ongeregeldheden in de voornaamste steden van Europa, een zoo groote voorraad diamanten aanwezig is, dat zij bijna onverkoopbaar zijn.

— Eergisteren zijn hier weder twee gevallen van cholera bekend gemaakt. Uit Edimburg schrijft men dat van de 160 choleralijders, welke van den 4 tot den 22 dezer aldaar onder behandeling kwamen, 95 personen overleden en 24 hersteld waren, terwijl 41 nog onder behandeling bleven. Ook te Hull hebben zich weder eenige gevallen van cholera voorgedaan. Berigten van Maltaa van 18 dezer melden, dat wel eene soort van epidemie, maar niet de cholera, op dit eiland woedde.

— Berigten van de Vereenigde Staten per stoomboot *America* ll. Dingsdag te Liverpool aangekomen, loopen tot den 11 October. Zij bevatten weinig nieuws. Het schijnt dat de generaal Taylor tot president der Unie zal worden benoemd.

— Een dagblad van Limerick meldt, de tijding ontvangen te hebben van het overlijden van den Ierschen patriot John Mitchell, die thans de straf van deportatie onderging te Bermudez.

Aan de *Univers* wordt uit Dublin dato 21 October het volgende geschreven:

»Ik haast mij u de tijdingen toe te zenden, die mij van Rome zijn geworden. De belangrijke kwestie der colegiën, die door onze hoogw. bisschoppen aan de beslissing van den H. Stoel onderworpen was, is opgelost.

»Ofschoon ik nog geen kennis draag van het officiëel document, dat bestemd is om de denkwijze van de H. Congregatie der propaganda aan Ierland te doen kennen aangaande de faculteiten, die door Sir Robert Peel zijn ingesteld, geloof ik u toch als zeker te kunnen melden, dat de kardinalen, hierover geraadpleegd zijnde, zich met het voor een jaar door de Propaganda uitgebragt gevoelen hebben vereenigd.

»Het meerendeel van de leden der commissie was van ...deel, dat de katholijke bisschoppen zich te onthouden ...hebben van alle medewerking in het oprigten dier colle... Het staat het Engelsch gouvernement voorzeker ..., scholen van Hooger Onderwijs te stichten, maar de Congregatie is van oordeel, dat de Katholijken vreemd ...en blijven aan die schikkingen, welke, uit een oog... des geloofs beschouwd, er verre af zijn van alle ...schte waarborgen op te leveren."

DUITSCHLAND.

KEULEN, 26 October. Ons uitmuntend nieuwe dag... de *Rheinische Volkshalle* deelt een schrijven mede ... Wurzburg van 22 Oct. waaruit wij het volgende ...nemen: »Op dit oogenblik zijn hier de aartsbisschop... van Keulen, Freiburg, München en Bamberg, de ...choppen van Augsburg, Regensburg, Eichstadt, Spiers, ...rzburg, Hildesheim, Osnabrück, Münster, Trier, ...burg, Kulm, Rottenburg, Ermeland en de apostoli... vicaris van Dresden, meerendeels verzeld van gees...ken uit hun diocees, tegenwoordig. De door onge...heid verhinderde bisschoppen van Maintz en Bres... hebben hunne gevolmagtigden in den persoon der ...kapittelheeren Lennig, Forster en Heide. Alzoo is ... uitzondering van Oostenrijk het geheele Duitsche ...copaat vertegenwoordigd. De kardinaal van Salzburg ...dt nog voor het einde dezer week verwacht. Profes... Philips is reeds hier, hofraad Busz en Professor Döl...ger zullen nog voor het begin der beraadslagingen her...waarts komen. Heden wordt er gedelibereerd over de ...orde der te behandelen onderwerpen. Hierover wel...ligt nadere.

— Volgens een berigt door de *D. A. Z.* medege...deeld zou het verplaatsen der Universiteit gedurende eenige ...en, eene der aan Weenen op te leggen voorwaarden ... bevrediging zijn.

— De courier die 21 Oct. de heugelijke tijding bragt ... de Magyaren Weenen te hulp trokken, heeft verze...kerd dat hun leger 50,000 man sterk was, waaronder ...chts 8000 man irreguliere troepen. Den vorigen dag ... aldaar het gerucht verbreid dat de vrede met Italië ...sloten was.

Men leest in het *Journal de Constantinople*:

»Bij keizerlijk besluit van den 30 September is be...ald: Mehemet-Pacha, gewezen gouverneur van Belgrado, ... laatstelijk tot het bestuur van Tirhala geroepen was, ... benoemd tot gezant te Londen, en bij die gelegenheid ...verheven tot den rang van vizier; Kimil-Pacha, laat...lijk tot gezant te Londen verheven, is benoemd tot lid ... het Hoog geregtshof; prins Callimacchi, gevolmagtigd ...ister en buitengewoon gezant van de Porte te Londen, ... in dezelfde betrekking te Parijs benoemd; de heer ...urus, gevolmagtigd minister en buitengewoon gezant ...n de Porte te Athene, is in diezelfde betrekking be...oemd te Weenen, ter vervanging van Chekib-Effendi."

ITALIE.

Men verzekert, dat Z. H. heeft besloten den beroem...den abt Rosmini, na hem tot kardinaal verheven te hebben, tot minister van openbaar onderwijs te benoe...men. Hij bevindt zich thans te Rome, door de stad Milaan met eene zending belast.

— De generaal Zucchi, die de portefeuille van oorlog heeft aangenomen, wordt elk oogenblik te Rome verwacht.

Het gerucht van een nieuwen opstand te Milaan wordt niet bevestigd. Ook spreekt men niet meer van de on...eenigheden tusschen de Hongaren en Croaten in het le...ger van Radetzky.

— In de zitting der Kamers van Sardinië heeft de nieuwe president Gioberti zijne betrekking met eene ...spraak aanvaard.

Het schijnt, dat de Kamer algemeen voor den oorlog gestemd is.

In Lombardije worden gestadig geschriften verspreid, waarmede men de gemoederen zoekt op te ruijen, doch de landlieden, den langdurigen oorlog moede, schijnen niet te deelen in de geestdrift der raddraaijers. In een dezer geschriften leest men:

»Houdt u gereed om den grooten slag te slaan; veront...rust gestadig den vijand; laat hem geen oogenblik rust. Bespiedt zijne bewegingen; bespringt hem op het onver...wachts, brengt hem zonder mededoogen om hals, vooral de officieren; weigert de belastingen, dreigt en doodt als landverraders allen die in openbare veiling fondsen koopen. Gebruikt niets van Duitschen oorsprong. De rijken zelven zullen zich kleeden met eenvoudige stoffen, die in het land vervaardigd zijn. De vrouwen zullen den rouw aan...nemen. Ieder die fraaije kleederen draagt, zal als een Oostenrijker behandeld worden, enz."

BELGIE.

De Senaat en de Kamer van vertegenwoordigers zijn bijeengeroepen tegen Maandag, 6 November.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			26 OCT. 4½ u. gebl.	27 OCT. 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	44⅛	44⅛	à	44¼	44¼
Dito Dito	3		52 7/16	52⅜			
Dito Dito op resc.	3						
Dito Dito	4		68 7/16	68⅜			
O. I. Leening	4			67¼			
Amortis. Syndic.	3½		68¾	68⅝			
Handel-Maatschappij	4½						
Haarlemmermeer	5						
Aand. Rijn-Spoorweg	4½						
Aand. Holl. S. M.							
BELGIE,	4½						
Dito	2½						
Dito bij Rotschild	2½		36⅝	36¾		36⅞	
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5		6½	6⅜		6½	
Dito Dito van 510 £	5		6 7/16	6¼		6⅝	6 5/16
Dito bij Dito onb. st.	5		6	5⅞		6	
Dito	3			23⅞			
Dito Binnenl. à 6 m.	3		17⅛	17 1/16		17 5/16	17⅛
Coupons Ardoins			5 9/16	5½			
Passive							
Deferred							
Fransche Uitgest.							
PORTUGAL, te Londen	3		21 15/16	22		22 1/16	22
Dito Dito	4		23 7/16	23¼		23½	23¼
Dito Binnenl. à 1 Conto	5						
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5		96¾	96¾		96⅞	
Dito Dito 1828 en 1829	5		96½	96⅞			
Ct. b. d. 1831 en 1833	5		86¼	86¼			
Dito bij Hope	4		76⅛				
Dito bij Stieglitz en C°.	4		75⅞	76			
Cert. te Hamburg	5						
Inschrijving in Assignat.	6			58			
Cert. van Dito	6		58¼				
POLEN, Certific.	4						
Dito Aand. met Loten fl 300		/					
Dito Dito fl 500			120	120		120¼	
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.					
Dito	5						
Dito Bank-Actiën							

Oost., Met. 5 pc 64, ½; 2½ pc. 33, ⅜; Mexico 5 pc. 18 5/16, ⅜, 5/16; Peru 6 pc. 18 9/16, ⅝; Gren. 1 pc. 11⅞; Grieken 1⅜.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56; Zigt Parijs 56 3/16; 2/m. London 11,90; Zigt London 11,97½; 2/m. Hamburg 34¾; Zigt Hamburg 34 15/16; 3/m. Lissabon 40½; 3/m. Porto 40½; 2/m. Petersburg 1,82

BUITENLANDSCHE EFFECTEN.

ANTWERPEN, 26 Oct. Belg. leen. 2½ pc. 39 1/16; 5 pc. 78; 4½ pc. 72; Spanje Ard. 5 pc. 6 9/16; Binnenl. 3 pc. 17⅛.

PARIJS, 25 Oct. Fr. 3 pc. 44,50; 4 pc. —; 5 pc. 68,70; 5 pc. N. 68,90; Schatk. —,—; Bank-Act. 1515,—; Belg. 1840, 5 pc. 77; 1842, 5 pc. 77; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Nap 5 pc. 79,—; Spanje 3 pc. Binnenl. —; 3 pc. Buitenl. —; Passive —; Piem. leen. 885,—; Rom. leen. 64.

MADRID, 20 Oct. Act. Sch. 3 pc. 18½; Id. 5 pc. 9⅛; Uitgest. Sch. 3½; Coupons 5½; Pass. Buit. Sch. —.

LONDEN, 25 Oct. Cons. op tijd 85 a —; Braz. 70 a 72; 1829/39 70 a 72; Ecuador 1⅞ a 2⅜; Ven. 14 a 16; Uitg. 4 a 5; Gron. 11 a 12; Uitg. 2 a 2½; Denem. 3 pc. 65 a 67; Holl. 2½ pc. 44½ a 44⅝; id. 4 pc. 68¼ a 68¾; Mexico 19⅝ a 20; Peru 31 a 33; Port. 4 pc. 22¼ a 22¾; 3 pc. 21 a 22; 5 pc. — a —; Rusl. 1822, 5 pc. 97½ a 98½; Spanje 5 pc. 10½ a 11; id. 3 pc. 21⅜ a 22¼; id. Passive 2⅝ a 2⅞.

BERLIJN, 25 Oct. Schuldbr. 3½ pc. 73⅞; Loten 92¼, Rusl. bij Stiegl. 4 pc. —; Pools. 4 pc. 65½; Loten fl. 200, 90¼; id. fl. 300, 94; id. fl. 500, —.

HAMBURG, 24 Oct. Rusl. Engels. leening 96; Cert. bij Stiegl. 4 pc. 77⅜; Spanje, Ard. 5 pc. 6; id. Binnenl. 3 pc. 16⅝.

FRANCFORT, 25 Oct. Met. 5 pc. 67; 2½ pc. —; Bank-Actien 1105; Darmst. Lot. fl. 50, 60; id. fl. 25, 20; Badensche Lot. fl. 50, 44½; id. fl. 35, 24⅝, Nassaus. fl. 25, 20, Holl. 2½ pc. 44⅞; W. S. 4 pc. 69½; Sijndic. 3½ pc. 69¾.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 27 October.

GRAANMARKT.

Roode *Tarwe* tot genoteerde prijzen bij partijen verkocht, andere soorten in een doen met weinig handel: 132 ℔ Brunsw. ƒ 263; 130, 131 ℔ Rijn ƒ 250, 253, ent.; 132 ℔ Kubanka ƒ 265; 129 ℔ b. Pools. ƒ 335, cons.

Rogge zonder verandering: 125 ℔ n. Rijn. ƒ 154; 119 ℔ Odessa ƒ 148; 125 ℔ n. Limb. ƒ 154; 116 ℔ Godr. ƒ 138.

Garst wat aangenamer: 110 ℔ p. Manheim. ƒ 156, ent., 108 ℔ fijne Deens. ƒ 151, cons.

Haver zonder handel.

Boekweit ƒ 7 lager: 121 ℔ n. Geld. ƒ 158; 118 ℔ n. Holst. ƒ 152; 117 ℔ j. Oostvries. ƒ 130; 113 ℔ j. Limb. ƒ 125; 111 ℔ j. Overijssels. ƒ 120.

Koolzaad. Vriesch 53 £vl. Op 9 vaten Olie in Oct. en Nov. 60 £vl. *Raapolie* op 6/w. ƒ 35¾; Vliegend ƒ 34⅝; primo Mei ek. ƒ 35¼; Nov. ƒ 34½; Dec. ƒ 34¾. *Lijnolie* per 6/w. ƒ 28½; Vliegend ƒ 27½. *Hennepolie* per 6/w. ƒ 35½. *Raapkoeken* 60, 64. *Lijnkoeken* ƒ 8, 10.

LAATSTE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, 27 October.

Bij de Tweede Kamer is ingekomen het rapport van de Commissie van Rapporteurs dd. 26 Oct. voor het ontwerp van wet tot tijdelijke voorziening in het tekort op de middelen tot dekking van de staatsbehoeften over het loopende jaar. Na van den inhoud der vorenstaande Memorie van Beantwoording, en van de daarbij behoorende Nota van wijzigingen in het wets-ontwerp kennis te hebben genomen, is van oordeel geweest, dat te dezer zake geene nieuwe overweging in de Afdeelingen gevorderd wierd.

MENGELWERK.

De Kerkelijke aangelegenheden van Oostenrijk.

(SLOT.)

4. *Het schenken van eene onwettige magt aan de Bisschoppen.*

Ten einde zoo veel mogelijk de banden van eenheid met Rome te verslappen, schrijven de Oostenrijksche wetten aan de Bisschoppen voor: »van voor alle beletselen in huwelijkszaken dispensatie te verleenen," en indien zij dit niet durven doen, moeten zij aan het gouvernement vergunning vragen om naar Rome te schrijven. De aanvragen der religieusen »van hunne kloostergeloften gedispenseerd te worden, moeten aan de bisschoppen worden gerigt."

Bovendien »is het aan de bisschoppen bevolen, om *propria auctoritate* te absolveren van alle gevallen die den Paus zijn voorbehouden."

Eindelijk kent het gouvernement aan de bisschoppen het regt toe van »de dogmatieke besluiten van den H. Stoel te onderzoeken en te dispenseren van de algemeene kerkelijke wetten, b. v. *in abstinentia et jejunio ecclesiastico et naturali.*

5. *Vrijdom van lasten.*

Het kanoniek regt in Oostenrijk beschouwt den persoonlijken, wezenlijken en plaatselijken vrijdom van lasten als een privilegie door den staat toegestaan; een privilegie, dat de staat kan intrekken, wanneer hij het noodig oordeelt;" ook kan men zeggen dat de vrijdom van lasten niet in Oostenrijk bestaat, de geestelijken moeten zoowel als de leeken wegens onvoldane lasten voor de burgerlijke regtbanken verschijnen.

6. *De censuur*

Onderscheidene keizerlijke geschriften bepalen, dat zonder de vergunning van den staat, niemand het regt heeft van in de monarchie eenige censuur te verordenen. Indien de bisschop voornemens is eenig banvonnis uit te spreken, moet er een onderzoek voorafgaan van twee geestelijke commissarissen en twee commissarissen van het gouvernement; en indien de bisschop het alsdan noodig oordeelt het vonnis te vellen, dan moet hij daarvan vooraf het gouvernement verwittigen." Indien een geestelijke zich schuldig heeft gemaakt aan een misslag, die door de burgerlijke wetten niet strafbaar is, kan de bisschop hem geene straf opleggen, zonder verlof daartoe van het gouvernement te hebben ontvangen, »vermits zonder zijne toestemming geene censuur van kracht kan wezen." Ook is er verklaard, "dat de monarch, als zoodanig niet aan eenige censuur onderworpen kan zijn.

7. *De geestelijke orden.*

Die staat heeft het *dominium altum* over alle kloostergestichten, waaruit de noodzakelijkheid voortspruit van alle uitgeschreven belastingen te betalen; de Staat heeft het regt van te waken over het aantal gestichten, en de personen, die dezelve bewonen; het regt van voorwaarden voor te schrijven voor het afleggen van geloften; hij behoudt zich het regt voor van de kloostergestichten te hervormen; hij verbiedt ten strengste aan de religieusen, gemeenschap te onderhouden met oversten buiten de monarchie." Het gouvernement heeft gewild, dat de bisschoppen opperste regters zouden zijn in de geschillen, die over de geldigheid der kloostergeloften zouden kunnen rijzen.

8. *De inmenging van het gouvernement in de opleiding der geestelijkheid.*

Volgens het kanoniek regt in Oostenrijk, moet de Staat zorg dragen voor het christelijk onderrigt zijner onderdanen, de geloofstwisten en de misbruiken in de Kerk verhinderen. Ten gevolge van dit beginsel, moet de Staat waken over de openbare predikatiën in de kerken, over het godsdienstig onderwijs in de scholen, en over de opleiding der geestelijken. Hij moet eene bijzondere waakzaamheid oefenen, opdat de professoren der theologie niets leeren, dat in strijd zou zijn met de gezonde leer en de regten van den Staat. Het komt dus den Staat toe, de handboeken der theologie voor te schrijven, volgens welke de professoren moeten onderrigt geven en examineren. »Van dit examen hangt de toelating op de seminariën en de *titulus mensae* af. Het is uitdrukkelijk voorgeschreven, van het grootste gewigt te hechten aan de studie van het Oostenrijksch kanoniek regt en van tot de heilige wijdingen alleen die geestelijken toe te laten, die zich door deze studie zullen onderscheiden." Opdat de officiëele leer ook

aan de religieusen in de kloosters moge onderwezen worden, zijn de professoren der theologie genoodzaakt om voor eene door den Staat benoemde commissie een examen te ondergaan."

Het heilloos gevolg dezer verdrukkende maatregelen is dat de kerkelijke geschiedenis, het kanoniek regt, en de katholijke uitleggingen algemeen in den Febroniaanschen zin onderwezen worden.

Te gelijker tijd is de Oostenrijksche censuur zeer waakzaam om de verspreiding van orthodoxe beginselen te beletten. Men weet, dat deze censuur, die de uitgave der wellustigste en gemeenste romans en gedichten toelaat, den verkoop van breviers, waarin niet is uitgelaten de passaadje der excommunicatie van Hendrik IV door den H. Gregorius VII verbiedt. Deze censuur is in het algemeen zeer streng voor de dogmatieke en ascetieke boeken. Het is treurig te moeten bekennen, dat een groot aantal censoren tot de geestelijkheid behoorden."

9. *Oostenrijksche wetten over het huwelijk.*

De wetten verklaren, dat »alles wat geene betrekking heeft op het Sakrament des huwelijks, maar de verbindtenis uit een zedelijk en regtkundig oogpunt betreft, tot de bevoegdheid van den Staat behoort." Gevolgelijk is de trouwbelofte, welke niet voor den Staat is afgelegd van nul en geener waarde verklaard, en vermits het huwelijk als overeenkomst onderworpen is aan de wetsbepalingen van den Staat, »zoo volgt daaruit, dat alleen de beletselen door den Staat aangewezen als wettige verhinderingen moeten aangemerkt worden; de beletselen door de Kerk vastgesteld zijn slechts dan geldig wanneer de Staat ze als zoodanig erkent." Gevolgelijk zijn vele kanonieke beletselen door de regering opgeheven, zoo als b. v. den derden en vierden graad van bloedverwantschap; en van den anderen kant heeft de Staat nieuwe beletselen gesteld, zoo als: »het gebrek aan vergunning van het burgelijk gezag" vooral voor militairen.

Indien er geschil rijst over de geldigheid van een huwelijk, dan zijn de beide partijen verpligt zich tot het bestuur harer provincie te wenden, dat de zaak nauwkeurig moet onderzoeken. Men begrijpt ligtelijk, hoeveel de heiligheid des Huwelijks lijden moet bij dit onderzoek bewerkstelligd door menschen, die daarbij weinig bescheidenheid in acht nemen.

10. *Keizerlijke wetten op de eerdienst.*

Het Oostenrijksch gouvernement matigt zich het regt aan »te waken over de openbare godsdienstoefening, ten einde alle misbruiken te weren en de orde te handhaven." Onder het voorwendsel, dat het gouvernement belang heeft bij het opheffen der bezwaren, die uit een te groot aantal feestdagen en godsdienstoefeningen zouden kunnen ontstaan, heeft het gouvernement alle associatiën en broederschappen vernietigd, uitgenomen de Vereeniging van den H. Leopold voor de buitenlandsche missiën en eene broederschap van menschlievendheid, opgerigt door Joseph II. Eenige vergunningen tot het oprigten van deze of geene associatie, zijn slechts uitzonderingen op den regel. Het gouvernement, altijd gewapend met het voorwendsel van de misbruiken der godsdienstoefening te weren, »bepaalt de dagen waarop het den bisschoppen en priesters vergund is te prediken; het H. Sakrament uit te stellen" en de naleving dezer keizerlijke verordeningen is tot op dezen tijd altijd met de grootste gestrengheid gevorderd. Het is evenwel te bejammeren, dat er bisschoppen gevonden werden, die gemeend hebben aan deze en meer andere, zelfs zeer bespottelijke eischen toe te geven, waarvan eene reeks van voorbeelden zou zijn aan te halen.

Doch al het hierboven gezegde duidt reeds genoegzaam aan in welken staat van onderdrukking de Kerk in Oostenrijk verkeert. Onderscheidene dezer daadzaken waren reeds bekend; desniettemin kan het bovenstaand overzigt van de Oostenrijksche wetten nuttig zijn, om te bewijzen, hoezeer de verdrukking der Kerk een der voornaamste oorzaken der omwenteling is geweest.

KOSSUTH.

Zoo de Weener revolutie van 15 Maart niet een enkel groot man heeft doen ontstaan, zoo de leden van de Weener constituerende vergadering gebleken zijn, hoogstens middelmatigheden te wezen, zoo heeft de revolutie van Hongarijen eenen Kossuth verwekt en Kossuth is een man van onloochenbare bekwaamheid en van onbetwistbare kloekheid. Zonder zich op eenig verheven standpunt te bevinden, van waar het hem gemakkelijk kon zijn, zich den weg te banen, heeft Kossuth door het enkel vermogen van zijn talent de geheele liberale en zelfs radicale Hongaarsche aristocratie, onder de enkele belofte, dat hare feodale privilegien gehandhaafd zouden worden, aan zijne zijde weten te scharen, en, het aan zich voorbehoudende, die bij gunstiger gelegenheid af te schaffen, is Kossuth als de kampioen dier verouderde privilegien opgetreden. Onder begunstiging zijner populariteit, en de kunst bezittend om de ijdelheid van eenen jeugdigen Palatijn, zonder ondervinding, te vleijen, heeft Kossuth achtervolgend van den Keizer al de concessiën weten te verkrijgen, die hij noodig had, om Hongarije tot eene volstrekte onafhankelijkheid van het huis van Oostenrijk te voeren. Gedurende het gansche tusschenvak van 15 Maart tot 6 October behoefde Kossuth, om te zegevieren, noch oproeren, noch opstanden te verwekken; hij had den Palatijn tot zijne dienst.

Eerst aan den rand van den afgrond is het Weener hof wakker geworden. De Keizer heeft getracht wederstand te bieden, eerst door den Palatijn terug te roepen en vervolgens door het dictatorschap aan Jellachich, den Ban van Croatie, op te dragen.

De toekomst zal leeren, of deze laatste maatregel, die de Magyarische natie tot eigen verdediging en tot het openlijk partij kiezen voor Kossuth genoodzaakt heeft, in het belang des Keizers behendig gekozen, of wel eene nieuwe noodlottigheid is geweest.

Zoo veel is zeker, dat Kossuth, in deze eerste stelling gedreven, overwinnen of bezwijken moet. Zoo het Weener gouvernement de stelling waarin Kossuth zich bevond, niet heeft weten te doorzien, zoo heeft Kossuth daarentegen met des te meer vastheid weten aan te vallen en het goud van Hongarije en de ponjaarden zijner huurlingen hebben den 6den October, de laatste schaduw van gezag, die nog te Weenen aanwezig was, vernield.

JOSEPH JELLACHICH

is van middelbare ligchaamslengte, tamelijk dik en gezet, 49 jaren oud, in vroegeren leeftijd ziekelijk, doch thans van eene vaste gezondheid. Zijn schedel is grootendeels kaal en nog slechts met eenen krans van overigens zeer schoon zwart haar omgeven. Hij heeft een hoog voorhoofd, dikke wenkbraauwen, een zeer zacht en helder, doch wordt hij toornig scherp en donker oog, een gebogen neus en fijn besneden mond, dien hij gewoonlijk, ten teeken van vastheid van besluit, sterk zamendrukt, doch die ook zeer bewegelijk en steeds tot spreken bereid is. De stempel van geheel het gezigt heeft iets zuidelijks, doch zonder de hartstogtelijkheid aan die luchtstreek eigen, de gewone uitdrukking daarvan is bedeelde zacht zinnigheid, en op eigen krachten steunend zelfvertrouwen. Hij heeft niets hoogenaamd, dat trotschheid verraadt of zucht, om zich te doen gelden, en allerminst, het kenmerk van gevreesd opperhoofd eener nog barbaarsche natie of van iemand, die door dorst naar magt of roem verteerd wordt. Zijn stem is in het gewoon gesprek zacht en wordt slechts scherp wanneer hij in hartstogt geraakt. Hij spreekt het Hoogduitsch, als ook zijne moedertaal, met den gewonen Oostenrijkschen tongval, maar evenwel zoodanig verzacht, als men dien bij beschaafde Oostenrijkers thans reeds veelvuldig hoort. Zijne opvoeding en vorming is volkomen Duitsch; hij bemint de taal en hare litteratuur meer dan eenige andere, en zijn Slawisch nationaal gevoel verzet zich slechts tegen de oude aanmatiging en laatdunkendheid van het zoogenaamde Duitschdom, gelijk het zich oostwaarts van Duitschland met de uitdrukking van minachting, voor al wat de Slawische volksstammen betreft, zoo menigmaal vertoont. Duitsch is de taal, waarin hij zich het best en zekerst uitdrukt, uit welke hij menigmaal zijne lagere landtaal verrijkt, in welke hij denkt en dicht, en waarin hij eerst de gepaste uitdrukking en wending zoekt, wanneer hij in zijne eigen taal iets meer dan gewoon wil zeggen; hoort men hem echter Croatisch, Hongaarsch, of zelfs Italiaansch spreken, zoo zou men meenen dat elke dier talen diegene is, waarin hij zich het best kan uitdrukken.

Hij is ongehuwd, bezit en begeert geen' rijkdom, doch leeft dan ook daarentegen geheel en al voor het denkbeeld, dat zich meester van hem heeft gemaakt en aan hetwelk hij zich geheel toewijdt. Nog verleden jaar was hij (gelijk wij gezegd hebben) kolonel van een grensregement, en had als zoodanig zelfs het ongeluk eene hoogst onvoorzigtige kleine expeditie op Turksch grondgebied te doen, bij welke hij zelf slechts als door een wonder aan de duizende kogels, die op hem gerigt waren, ontkwam. Van zijne vroegste jeugd af aan heeft hij voor zijn bijzonder vaderland buitengemeen veel ijver en zorg getoond, heeft deszelfs inrigtingen, zeden en behoeften naauwkeurig leeren kennen. De bijzondere betrekking der grenslanden, waar de officier alles is, brengen het mede dat er een verband met de geringste onder het volk bestaat, en dat dit ook weder met lijf en ziel aan zijne aanvoerders verknocht is. Hier nu heeft hij jaren lang gezien, gezorgd, verbeterd, verzacht, waar en zoo hij slechts vermogt.

De schrijver van dit artikel behandelt voorts de vraag of Jellachich ook het voornemen hebben kan om het zoo menigmaal reeds besprokene ontwerp van het Panslawismus, de vereeniging van al de bijzondere Slawische volksstammen, te bevorderen of aan zijnen bijzonderen Croatischen stam een overwigt in de Oostenrijksche monarchie te verschaffen. Over dit onderwerp spreekt hij op de volgende wijs. Is dit laatste nu het denkbeeld, van hetwelk ik in het vroeger gedeelte van dezen brief zeide, dat het zich geheel van den Banus meester gemaakt had, dat hij met hetzelve wilde staan of vallen? Met de volste overtuiging antwoord ik: neen! en nogmaals neen! Hiertoe is hij te ver ziende, te helder van geest, te kundig, te praktisch, boven zulk eene nationale bekrompenheid is hij verheven. Indien dus al in het binnenste zijner ziel zulk eene gedachte sluimerde, weet hij te wel dat nog eene reeks van menschengeslachten voorbij gaan alvorens zij op eene geluk aanbrengende wijze wezenlijkt kan worden. Dit zijn geene denkeelden, ik willekeurig in 's mans geest onderstel, ik heb van mond tot mond van hem gehoord; hij zelf heeft zo mij ontwikkeld.

ADVERTENTIEN.

(1012) Heden verloste voorspoedig van eene schapene Dochter MARIA GESIENA NAGEL, Echtgenoot van

AMSTERDAM, H. F. BOOTS

den 25 October 1848.

(1010) Mijne geliefde Echtgenooot is voorspoedig eene Dochter bevallen.

LEYDEN, Dr. W. H. VAN

26 October 1848.

(1007) Heden overleed mijn waarde Behuwd de Heer THEODORUS HERZEL, in den gezegenden ouderdom van bijna 82 jaren.

'S GRAVENHAGE, J. W. TEN HAGE

den 22 October 1848.

Familie, vrienden en bekenden, gelieve deze meene ook als bijzondere kennisgeving aan te

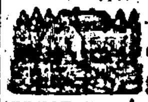
(1011) In een der aangenaamste der Provincie Gelderland, wordt *te Huur* geboden, tegen November aanstaande, HUIS, bestaande in ZOLDER, twee BOVEN- en BENEDEN-KAMERS met ALCOVE, KEUKEN en KELDERS, benevens een WASCHHUISJE en gelegen vrij van overstroomingen, in de nabijheid Roomsch Katholijke en Protestantsche Kerk en tige schoolinrigting. Brieven onder Lett. P. P. bij de Heeren LANGEMAN & Co., Boekdrukkers te

(1003) In het midden der Stad wordt in Huisgezin voor een *zeer billijken prijs* in huur aangeboden: Een *fraaije, net gemeubeleerde* VOORKAMER, de 1e verdieping, met nagenoeg vrijen opgang, ging, doorloopend gemak, enz. Indien daarbij van den KOST mogt worden verlangd, dan is hiertoe *op zeer aannemelijke voorwaarden* gelegen, mits men veel prijs stelt op een genoegelijk verkeer. Adres onder Lett. E bij den heer C. L. LANGENHUYSEN, Uitgever van dit Dagblad, *Singel, Beulingsluis.*

(1002) Door J. G. MEIJER, te Arnhem is uitgegeven en te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, VAN SPANJE, DE HAAS, LENFRING en ZWEERS; Haarlem, bij NIESTEN; te 's Hage, bij Gebr. VAN LANGENHUYSEN; te Delft, bij VAN DIJK; te Rotterdam, bij VAN BELLE en te Groningen, bij SLADOOT, verkrijgbaar:

GEBEDEN en LITANIEN, *tot afwering* CHOLERA *en andere aanstekende ziekten*, verzameld naar de behoeften onzer dagen, à 10

Hetzelfde Boekje met *Gebeden onder de H. Mis drukkende tijdsomstandigheden*, à . . . 15

(beiden van Kerkelijke Goedkeuring voorzien.)

NB. Heeren Boekhandelaren in andere dan plaatsen, gelieve het benoodigd getal aan te

Door bovengenoemde zijn nog uitgegeven:

GEBEDEN TOT BEWARING DER SCHULD, door M. REITER, voor jonge lieden beiderlei kunne, bijzonder ingerigt. Per stuk per 100 exempl. (tot verspreiding) . . .

☞ Deze GEBEDEN, in netten gedrukten omslag genaaid en met *Kerkelijke Goedkeuring* voorzien, zijn uiterst geschikt, om de jeugd als kleine geschenkjes in handen te geven, het doel als de geringe prijs zijn goede aanbevelingen.

(995) Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is gedrukt en mede verkrijgbaar gesteld bij de Gebr. VERHOEVEN, te 's Bosch; de Gebr. J. & H. VAN LANGENHUYSEN, te 's Hage, en bij VAN GULICK en HERMANS, te Breda, en verder alom:

1e. DE GRONDWET voor het Koningrijk der Nederlanden, zoo als dezelve thans is aangenomen, Zakformaat. Prijs . . . . 25 C.

2e. DE GEHEIME VEREENIGING of Heilig Verbond der Vrienden des Gekruisten. Met *Kerkelijke Goedkeuring* en een fraai titelplaat. Overigens is bij rescript van 6 Maart 1844, Paus Gregorius XVI volle aflaat verleend aan alle loovige Christenen, welke de regelen dezer broederschap nakomen. Prijs . . . . . 20 C.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.